

DÜNYA

---

*Dünya zeytinyağı üretiminin yarısı İspanya ve İtalya tarafından karşılanmaktadır. Bu ülkeleri Tunus, Yunanistan, Türkiye ve Fas takip etmektedir.

*Dünya zeytinyağı tüketiminin yarısı İspanya, İtalya, ABD ve Türkiye tarafından gerçekleştirilmektedir.

*Dünya tüketim verileri incelendiğinde yaklaşık 3 milyon tonluk bir tüketim söz konusudur.

*İspanya, İtalya ve Portekiz'in de bulunduğu bazı Batı Avrupa ülkelerinde aşırı sıcaklar ve kuraklık nedeniyle 2022/23 sezonu rekoltenin düşük olduğu tahmin ediliyor.

* İspanya yaklaşık yıllık 550-600 bin ton zeytinyağını kendisi tüketiyor. İspanya ort 1.4 milyon ton zeytinyağı üretimi yapıyordu, bu yıl 750 bin ile 1milyon ton arasında üretim bekleniyor.

*İtalya da ortalama yıllık 300 bin ton zeytinyağı üretiyor, yaklaşık 500-600 bin ton tüketiyor.

*ABD, Brezilya, Kanada ve Japonya olmak üzere İsviçre, Fransa ve Fas gibi birçok ülkenin son yıllarda dünyada zeytinyağı tüketiminin artmasıyla birlikte ithalatının da yükseldiği görülmektedir.

*ABD son yıllarda gerçekleştirdiği 300 bin tonu geçen ithalatı ile dünya zeytinyağı ithalatında ve tüketiminde önemli bir yere sahiptir. ABD bu rakam ile toplam dünya zeytinyağı ithalatının %32'sini tek başına karşılamaktadır.

*Türkiye bulunduğu coğrafi konum ve sahip olduğu Akdeniz iklimi özellikleriyle, İtalya, İspanya, Yunanistan ve Tunus gibi diğer Akdeniz ülkeleriyle birlikte dünyanın önde gelen zeytin ve zeytinyağı üreticilerindedir.

*Zeytinyağı fiyatları Dünya da artmaktadır, Ukrayna dünyanın en büyük Ayçiçek yağı ihracatçısıdır. Rusya'nın 24 Şubat'ta Ukrayna'yı işgale başlamasından sonra Ayçiçek yağı yerine zeytinyağına talep artmıştır ve fiyatlarında artmasında etkisi olmuştur.

*İspanyada 1 Litre zeytinyağı fiyatı 4,5-5 Euro

TÜRKİYE

Türkiye 2022/2023 Zeytin Sezonu Beklentileri

2022/23 SEZONU	Toplam Zeytin Dane Üretimi Tahmini	Sofralık Zeytin Üretim Tahmini	Yağlık Zeytin Üretim Tahmini	Zeytin Yağı Üretim Tahmini
MANİSA TİCARET BORSASI Tahmini Verileri	2 milyon 400 bin ton	500 bin ton	1 milyon 900 bin ton	325 bin ton

Türkiye de yaklaşık 190-200 milyon zeytin ağacı vardır. Sezonun kurak geçmesi ile ağacın yeterince su alamamasına bağlı olarak dane iriliği istenilen boyutta olmadığı için sofralık zeytine ayrılacak miktarda azalma olmaktadır. İklimsel nedenler, arz-talep ve ürünün fiyatlanmasına bağlı olarak yağlık ve sofralık değerlendirme oranları değişmekle birlikte üretilen zeytinin yaklaşık % 75-80'i yağlık olarak değerlendirilmektedir. Türkiye genelinde toplam sofralık zeytin üretiminde ilk beş ilimiz ise sırasıyla, Aydın, Manisa, Muğla, Balıkesir ve İzmir olmakta ve toplam üretimin %62,5'i üretilmektedir.

Ülkemizde Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesinin bir önceki sezona göre %30-35 yüksek olduğunu tahmin ediyoruz. Doğru bir pazarlama politikası ile Türkiye'nin yakaladığı fırsatı iyi değerlendirebileceği bir sezondayız. Dünyada zeytinyağı tüketimi hızlı bir şekilde artmaktadır. Türkiye hem Üretici hem ihracatçı bir ülke olarak verimi yüksek, kaliteli, düşük maliyetli, katma değeri yüksek ürünler üreterek ve pazarlama etkinliğini yüksek tutarak piyasada öncü ülke olabiliriz. Ambalajlı ve Türk yağı olarak tanıtabilmek ve daha çok bu şekilde ihraç edebilmek hedeflendiğinde küresel pazarlarda daha güçlü bir rol alabileceğimizi düşünmekteyiz.

İtalya, İspanya ve Yunanistan'ın üretimi Avrupa Birliği'nin zeytinyağı ihtiyacını ancak karşılayabilir. İhracat için Türkiye'nin ürettiği zeytinyağının daha ön plana çıkacağı öngörülmektedir.

Türkiye 2021-2022 Zeytin ve Zeytinyağı Sezonu Tüketim ve İhracat Verileri

Zeytinyağı Üretimi	Zeytinyağı İç Tüketimi	Siyah Zeytin İhracatı	Yeşil Zeytin İhracatı	Zeytinyağı İhracatı	Zeytin Prina İhracatı Geliri	Zeytine Dayalı İhracat Geliri
227bin 500 ton	170 bin ton	80 bin ton	30 bin ton	52 bin ton*	22 Milyon Dolar**	373 Milyon Dolar

30-Eylül- 2022 tarihi itibariyle(TİM)

* Zeytin Yağı İhracatı 180 milyon Dolar(%60 ambalajlı %40 Dökme)

** Zeytin Prina İhracatı %168 arttı

MANİSA

Manisa'da yaklaşık 26 milyon zeytin ağacının bulunduğu 1.127.520 dekar alanda zeytin üretimi yapılmaktadır. Manisa Merkez, Akhisar, Saruhanlı, Salihli, Gölarmara, Ahmetli, Köprübaşı, Soma, Kırkağaç ilçelerinde üreticilerimiz Sofralık zeytinlerin toplanmasıyla hasada başladı. 2022/23 hasat döneminde kasım ayının sonuna doğru da yağlık zeytinlerin hasadına geçilecek.

2021/2022 sezonu üretim verileri:

2021/2022 sezonu	TOPLAM ZEYTİN AĞACI (adet)	TOPLAM ZEYTİN ÜRETİMİ	SOFRALIK ÜRETİM	YAĞLIK ÜRETİM
MANİSA	26 milyon 453 bin 505	289 bin 626 ton	166 bin 276 ton	123 bin 345 ton
MANİSA/TÜRKİYE	14%	18%	30%	10%
TÜRKİYE	188 milyon 679 bin 85	1milyon 738 bin 680 ton	555 bin 833 ton	1 milyon 182 bin 847 ton

2021/2022 sezona göre 2022/2023 sezonunda zeytin üretim alanlarında yaptığımız tespitler ile değerlendirmelerimiz sonucu Manisa da **yüzde 35** rekolte artışı beklentisindeyiz.

*Nisan-Mayıs aylarında Zeytin ve zeytinyağının üretiminde kalite ve verim için gereken iklim şartları, sıcaklık ve yağış durumunun uygunluğu sayesinde ağaçlardaki tane tutumu beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir.

*Çiçek sonrası dönemden hasada kadar geçen zamanda Manisa genelinde yaşanan kuraklık neticesinde özellikle sulanamayan alanlarda Mayıs ayında yapılan tohum tespitlerine göre verim kaybı gerçekleşmiştir.

*Eylül ve Ekim aylarında yine kuraklığın devam etmesi hiç yağmur yağmaması sofralıklarda kalibre kaybına neden olmuştur, yağlık danede ise yağ oranı artmış fakat tonajı düşmüştür.

*Kuraklığın neden olduğu kalite kaybı sonucu ile sofralıktan yağlığa geçiş olacağı ön görülmektedir.

*Geçen yıldan devreden zeytinyağı ve sofralık zeytinin stoklarının üreticilerde bulunmadığı kanaatindeyiz.

Türkiye'nin ve Manisa'nın zeytin ve zeytinyağı sektörüyle ilgili yaşamakta olduğu sorunlar;

*Üreticiler girdi maliyetlerinde artış nedeniyle zeytin ağaçlarının kültürel işlemlerini tam anlamıyla yapamamaktadırlar dolayısı ile istenilen kalitede ve miktarda ürün üretilmemektedir. Bakım yetersizliği ve periyodisite nedeniyle verimin azaldığı yıllarda ürüne bağlı çalışan işletme ve kuruluşlarda kapasite kullanım oranlarını düşmektedir. Ürünü işleyen ve pazarlayan işletmeler yenileme ve modernizasyon yatırımlarını yapmamaktadır. Devlet tarafından girdilere verilecek destekler artmalı, zeytin ve zeytinyağı prim desteği arttırılmalı.

*İşletmelerin masrafları bu sezonda yaklaşık 3 kat artmıştır fakat bu durum üretilen hizmete yansıtılamamaktadır.

*Üreticiler açısından özellikle insan iş gücüne bağlı hasat ücretinin yüksekliği önemli bir sorundur. İşçilik masraflarının ürünün maliyetindeki oranı %25'e varmaktadır. Zeytin bahçelerinin küçük ölçekli ve parçalı olması da hasat maliyetini arttırmaktadır.

*Üreticiler Hasat Makine ücretlerinin yüksekliği nedeniyle Makinalı hasat alet ekipmanlarına yatırım yapmakta zorlanmaktadır. Hızlı verimli bir şekilde ürün toplamayı isteyen üreticiler için Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan makine ekipman desteği talepleri var.

Manisa Ticaret Borsası olarak Zeytin üretimini ve maliyetini etkileyen sorunlara çözüm olmaya çalışıyoruz.

İlimizde bir çok kez uluslar arası ve yurt içinde ödül almış zeytinyağlarımızın olması, Zeytin çeşitlerimizin ülkemizde ve dünyada tanınır olması, Zeytin ve Zeytinyağının faydalarının daha fazla insan tarafından biliniyor olması, Zeytin ve Zeytinyağını değerlendirecek tesislerin İlimizde varlığı ve profesyonelliği, Zeytin Üreticilerimizin deneyimli, bilgili ve bilinçli olmaları, Coğrafi konumumuz nedeniyle sahip olduğumuz mikro-klimatik iklim özelliklerimizin ürüne has özellik ve nefaset kazandırması Zeytin sektör Paydaşlarımızın güçlü yönleri ve fırsatlarıdır.

Manisa Ticaret Borsası olarak sektördeki tüm gelişmeleri yakından takip edip ve tüm paydaşlarımızı bilgilendirmeye devam edeceğiz.

Hazırlayanlar

Mehmet Ersaygı

Manisa Ticaret Borsası Muhasip Üyesi

Özlem Çetin

Manisa Ticaret Borsası Ziraat Mühendisi